

خبرنامه محیط زیست (۸)

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱.....جداول همایش‌های بین‌المللی محیط زیست در ماه‌های جولای و آگوست سال ۲۰۱۱.....
- ۲.....گسترش مناطق مرده در اقیانوس‌های جهان و انقراض انبوه آبزیان در اثر افزایش سطح دی‌اکسیدکربن جو.....
- ۳.....درخواست پنج دبیرکل سازمان ملل متحد: برای حفظ تمامی گونه‌های جنگلی.....
- ۳.....مشارکت فعال هیئت پارلمانی ایران در پانزدهمین مجمع عمومی بین‌المجالس آسیا و اقیانوسیه (مالزی).....
- ۷.....شناسایی زیستگاه‌های حساس خزر آغاز شد.....
- ۸.....هوای تهران امسال آلوده‌تر از سال ۱۳۸۹ خواهد بود.....
- ۹.....مدیر طرح ملی تغییرات آب و هوا: از لحاظ علمی نمی‌توان دزدی ابرها توسط کشورهای همسایه را تأیید کرد.....
- ۱۰.....معاون اداره جهاد کشاورزی شهرستان جم: ۱۰۰ هکتار از باغات و نخلستان‌های «جم» در آتش سوخت.....
- ۱۱.....رئیس قوه قضائیه: همه دستگاه‌ها باید با تخریب جنگل‌ها برخورد کنند.....
- ۱۲.....مدیر طرح ملی تغییرات آب و هوا خبر داد: افزایش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در ایران.....
- ۱۳.....آلودگی نفتی سواحل و دریای نوشهر را فراگرفت.....
- ۱۴.....منابع و مأخذ.....

خبرنامه محیط زیست (۸)

جداول همایش‌های بین‌المللی محیط زیست در ماه‌های جولای و آگوست سال ۲۰۱۱

جدول ۱. همایش‌های بین‌المللی محیط زیست در ماه جولای سال ۲۰۱۱

عنوان همایش	کنوانسیون	کشور	تاریخ برگزاری
کنفرانس صنعت سبز سازمان توسعه صنایع سازمان ملل متحد (نیمه دوم سال ۲۰۱۱) ژاپن	سازمان توسعه صنایع سازمان ملل متحد	ژاپن	جولای
شصت و سومین نشست سالیانه: کمیسیون بین‌المللی شکار نهنگ: هیلر استریت. جرسی	سیستم مدیریت محتوا	-	۲-۱۵ جولای
کارگاه آموزشی مدیریت شیلات ماهی تن در رابطه با مسائل مدیریت شیلات ناحیه‌ای برای صید ضمنی la jolla کالیفرنیا. ایالات متحده آمریکا	سیستم مدیریت محتوا	ایالات متحده آمریکا	۱۱-۱۵ جولای
بیست و پنجمین نشست کمیته حیوانات، جنوا، سوئیس	کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های در معرض خطر	سوئیس	۱۸-۲۲ جولای
بیست و پنجمین نشست کمیته حیوانات کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های در معرض خطر، جنوا، سوئیس	کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های در معرض خطر	سوئیس	۱۸-۲۲ جولای

جدول ۲. همایش‌های بین‌المللی محیط زیست در ماه آگوست سال ۲۰۱۱

عنوان همایش	کنوانسیون	کشور	تاریخ برگزاری
شانزدهمین نشست کمیته دائمی کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های در معرض خطر، جنوا، سوئیس	کنوانسیون بین‌المللی گونه‌های در معرض خطر	سوئیس	۱۵-۱۹ آگوست
شانزدهمین نشست کمیته دائمی کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های در معرض خطر جنوا، سوئیس	کنوانسیون بین‌المللی گونه‌های در معرض خطر	سوئیس	۱۵-۱۹ آگوست
نشست‌های گروه‌های کاری در رابطه با مزارع پرورشی، صید ضمنی پرندگان دریایی و موقعیت‌ها و روندها. گواکیول. اکوادور	سیستم مدیریت محتوا	اکوادور	۲۲-۲۶ آگوست

گسترش مناطق مرده در اقیانوس‌های جهان و انقراض انبوه آبزیان در اثر افزایش سطح دی‌اکسیدکربن جو

به نقل از خبرگزاری محیط زیست ENN، مطالعات جدید انجام شده توسط آکادمی ملی علوم که در مجموعه‌ای از مقالات منتشر شده روند نگران‌کننده‌ای را در مورد انقراض آبزیان اقیانوس‌ها نشان داده است. این مطالعات برپایه مقایسه رسوبات کف اقیانوس‌ها از دوران ماقبل تاریخ است که نشان می‌دهد دوره غلظت بالای CO₂ در ماقبل تاریخ مصادف با انقراض انبوه موجودات دریایی بوده است. دانشمندان انگلیسی و استرالیایی نمونه‌هایی که از رسوبات سواحل غرب آفریقا به دست آمده بود را مورد بررسی قرار دادند. این نمونه‌ها مربوط به ۸۵ میلیون سال پیش، اواخر دوره زمین‌شناسی کرتاسه است، دوره‌ای که زمین با سطح بالایی از غلظت CO₂ مواجه شده بود. در این لایه‌ها دانشمندان مقدار قابل توجه و بالایی از مواد آلی که در رسوبات بدون اکسیژن دفن شده بودند پیدا کردند.

این شواهد نشان می‌داد که مرگومیر بزرگی در اثر کاهش سطح اکسیژن محلول در آب اقیانوس رخ داده است، هنگامی که غلظت CO₂ در جو بالا می‌رود درجه حرارت اقیانوس‌های جهان نیز افزایش می‌یابد.

بالا رفتن درجه حرارت اقیانوس‌ها باعث کاهش ظرفیت اکسیژن محلول در آب می‌شود، این شرایط در اقیانوس‌ها با نام «هایپوکسیا»^۱ شناخته می‌شود و باعث ایجاد منطق مرده که به (dead zones) معروف هستند می‌شود.

مناطق مرده را می‌توان در سراسر اقیانوس‌های جهان یافت که بدنام‌ترین آنها در خلیج مکزیک واقع شده است. این مناطق مرده در دهانه رودخانه‌هایی که حاوی رواناب مواد مغذی هستند و آن را به دریا می‌ریزند نیز وجود دارد.

با افزایش دی‌اکسید کربن مناطق مرده می‌توانند سراسر اقیانوس‌های جهان را فرا گیرند، موجودات آبزی که حیات وحش اقیانوس‌ها هستند به معنای واقعی کلمه جایی برای گریختن ندارند. شواهد تاریخی نشان می‌دهد انقراض‌های انبوه در طول دوره زمانی بسیار کوتاه کمتر از صد سال رخ داده‌اند و نکته مهم این است که آنها تنها به دلیل تغییر ناچیزی در سطح دی‌اکسیدکربن جو یا اکسیژن محلول در اقیانوس‌ها رخ داده‌اند.

1. hypoxia

این یافته‌های علمی نگران‌کننده زنگ خطری است بر توقف تغییرات آب و هوایی کره زمین. یکی از عوامل اصلی تغییر اقلیم کره زمین انتشار عظیم گازهای گلخانه‌ای توسط انسان است که عمده‌ترین آنها دی‌اکسیدکربن است. این گازهای منتشر شده به جو کره زمین توسط اقیانوس‌های سراسر کره زمین جذب می‌شوند.

درخواست پنج دبیرکل سازمان ملل متحد: برای حفظ تمامی گونه‌های جنگلی

دبیرکل سازمان ملل متحد در پیامی به مناسبت روز بین‌المللی تنوع زیستی ۲۲ می ۲۰۱۱ برابر با اول خردادماه جاری تمامی بخش‌های جوامع را ترغیب کرد تا به‌خاطر آینده مشترک بشریت نسبت به مدیریت، حفاظت و توسعه پایدار تمامی گونه‌های جنگل‌ها تجدید عهد کنند.

در پیام بان کی مون آمده است: گرامیداشت روز بین‌المللی تنوع زیستی امسال با سال بین‌المللی جنگل‌ها ۲۰۱۱ مصادف شد که به‌وسیله مجمع عمومی ملل متحد برای آموزش جامعه جهانی درباره ارزش جنگل‌ها و همچنین یادآوری هزینه گزاف اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی از بین بردن آنها اعلام شده است.

دبیرکل می‌گوید: ارزش جنگل‌ها بسیار زیاد است. جنگل‌ها آب را جذب و انبار می‌کنند، خاک را حفظ کرده، میزبان تنوع زیستی هستند و کمک شایانی به نظم دادن اقلیم و گازهای گلخانه‌ای می‌کنند که موجب تغییرات اقلیمی می‌شوند.

او می‌افزاید: جنگل‌ها موجب سود برای کسب‌وکار بین‌المللی شده و درآمد اساسی و منابع برای میلیون‌ها نفر از فقیرترین انسان‌های جهان ارائه می‌دهند.

بان کی مون ادامه می‌دهد: در عین حال برخلاف درک روزافزون ما نسبت به اینکه چقدر از جنگل‌ها منفعت به ما می‌رسد، جنگل‌ها با سرعت هشداردهنده‌ای در حال نابودی هستند.

بان کی مون می‌گوید: روز بین‌المللی تنوع زیستی امسال تأکید بر نیاز به اقدام فوری برای حفظ جنگل‌ها دارد.

مشارکت فعال هیئت پارلمانی ایران در پانزدهمین مجمع عمومی بین‌المجالس آسیا و اقیانوسیه (مالزی)

پانزدهمین مجمع عمومی بین‌المجالس آسیا و اقیانوسیه با عنوان توسعه و محیط زیست (تغییرات آب و هوایی - گردشگری) با حضور و سخنرانی رئیس و نمایندگان مجلس مالزی و همچنین معاون وزیر توریسم و دبیرکل مجمع فوق‌الذکر افتتاح شد.

دکتر محمدرضا تابش نماینده کشورمان در این اجلاس پس از جلسه افتتاحیه به ایراد سخنرانی پرداخت.

گزارش اجمالی از وضعیت تولید و مهار گازهای گلخانه‌ای در ایران و دستاوردهای بخش گردشگری ایران از مهمترین محورهای سخنرانی نماینده ایران است.

متن کامل سخنرانی دکتر محمدرضا تابش نماینده مجلس و رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس ایران که به نمایندگی از کشورمان در این اجلاس که در کوالالمپور برگزار شده است بدین شرح است:

به نام خدا

ریاست محترم،

حضار ارجمند،

توسعه پایدار، ابعاد چندگانه آن به‌ویژه حفظ محیط زیست و برخورداری از حیاتی رو به رشد در کره زمین با مجموعه اکوسیستم‌های آن و بهره‌گیری از تنوع زیستی، در زمره مهمترین مسائل مورد بحث در جوامع امروزی هستند. در سال‌های اخیر میزان پایبندی حکومت‌ها به مسائل زیست‌محیطی و حفاظت از آن و نیز رعایت اصول توسعه پایدار و حفظ محیط زیست و گسترش فرهنگ آن، معیارهای اساسی برای ارزیابی رشد جوامع به‌شمار می‌آیند.

توسعه پایدار با تأکید بر حفظ محیط زیست، به‌عنوان یک هدف ارزشمند، یکی از ملاک‌های اساسی ارزیابی حکمرانی مطلوب در جهان امروز محسوب می‌شود. امروزه کشورها فارغ از مرزهای جغرافیایی و سیاسی، تحقق توسعه پایدار، حفاظت از محیط زیست، وجود تنوع و غنای فرهنگی را برای بالندگی جوامع ضروری و حیاتی می‌دانند. تحقق این مهم در زمره آرزوها و آمال بشری است که با ترویج و نشر گسترده و مستمر فرهنگ زیست‌محیطی در میان اقشار مختلف جامعه امکانپذیر خواهد بود.

توسعه پایدار را می‌توان ساختار متعادلی دانست که دارای ابعاد فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و زیست‌محیطی است. در گذشته برنامه‌ریزی برای توسعه صرفاً با لحاظ مزایا و منافع اقتصادی صورت می‌گرفت، این درحالی است که امروزه در اجرای پروژه‌ها و فعالیت‌های توسعه‌ای می‌بایست ملاحظات زیست‌محیطی را منظور نمود و عدم توجه به این امر موجب بروز پیامدهای منفی و آثار مخرب در طبیعت خواهد شد و ناپایداری توسعه را رقم خواهد زد.

بُعد زیست‌محیطی توسعه پایدار زمینه‌های مختلفی از جمله حفاظت از اتمسفر، خاک، جنگل‌ها، کوهستان‌ها، استفاده مناسب از زمین، کویرزدایی، کشاورزی، تنوع زیستی، مدیریت منابع آب،

مدیریت مواد شیمیایی خطرناک و تقریباً تمامی جنبه‌هایی را دربرگیرد که به نحوی بر رشد و بقای انسان و به‌طور کلی حیات تأثیر می‌گذارند.

در این میان افزایش دمای زمین و تغییرات آب و هوایی ناشی از فعالیت‌های انسانی یکی از مشکلات عمده زیست‌محیطی است که نگرانی‌های زیادی را در دهه‌های اخیر در عرصه بین‌المللی ایجاد کرده است. در همین ارتباط پانزدهمین کنفرانس اعضای کنوانسیون تغییرات آب و هوای سازمان ملل و پنجمین نشست اعضای پروتکل کیوتو در ماه دسامبر ۲۰۰۹ در کپنهاگ دانمارک تشکیل شد. این اجلاس از ابعاد سیاسی و اقتصادی حائز اهمیت بود و توجه بسیاری از سران کشورها را در جامعه جهانی به خود معطوف داشت. این کنفرانس پس از طی یک فرآیند مذاکرات دوساله، در پی دستیابی به توافق جامع و الزام‌آور درخصوص مقابله با افزایش بی‌رویه درجه حرارت زمین و مقابله با آثار منفی تغییرات آب و هوایی بود، لکن به‌رغم مذاکرات طولانی و امیدهای فراوان در دستیابی به توافق جامع و عادلانه در این زمینه، اجلاس مزبور نتوانست انتظارات جامعه جهانی را به‌درستی پاسخ دهد. اگرچه در اجلاس کپنهاگ، سران کشورها به نوعی همکاری برای ضرورت کاهش آلاینده‌های محیط زیست دست یافتند، اما هیچ‌گونه تعهدی را برای مقابله با این معضل نداده و هیچ ضمانتی را در این توافقنامه برای مقابله با پدیده گرمایش زمین نپذیرفتند.

گرچه برخلاف اجلاس کپنهاگ، شانزدهمین کنفرانس اعضای کنوانسیون تغییرات آب و هوایی که در دسامبر ۲۰۱۰ در کشور مکزیک برگزار گردید دارای موفقیت نسبی بود، اما همچنان نیل به یک توافق عادلانه و جامع در سطح بین‌المللی مورد تردید است. این موضوع علی‌الخصوص ناشی از تلاش برای دستیابی به رشد اقتصادی بالا توسط برخی از قدرت‌های اقتصادی نوظهور بدون در نظر گرفتن ملاحظات زیست‌محیطی، همچنین ادامه پافشاری آمریکا در عدم الحاق به پروتکل کیوتو می‌باشد.

این‌گونه می‌توان نتیجه‌گیری نمود که برنامه‌های حفاظت از محیط زیست زمانی می‌توانند به‌صورت ریشه‌ای بر مشکلات زیست‌محیطی فائق آیند که با اجماع جهانی و الزام همه کشورها به انجام معاهدات و برخورد بازدارنده با متخلفین همراه بوده تا بتواند از بروز ناهنجاری‌های آینده جلوگیری کنند. این مهم زمانی عملی خواهد شد که حفاظت از محیط زیست در فرآیند سیاستگذاری و نظام برنامه‌ریزی بین‌المللی جایگاه مناسب خود را بیابد و توافقات ضمانت اجرایی پیدا کنند.

مشارکت فعال جمهوری اسلامی ایران در عرصه جهانی برای مقابله با تغییرات آب و هوایی
در این راستا جمهوری اسلامی ایران با حضور و مشارکت فعال در اجلاس‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و پیگیری روند مذاکرات سعی دارد جایگاه خود را در عرصه محیط زیست جهانی تثبیت

نموده و با انجام تعهدات، نقش مشارکت‌جویانه خویش را در حفظ و حراست از محیط زیست و تحقق توسعه پایدار جهانی ایفا نماید. به‌عنوان نمونه می‌توان از تدوین قوانین زیست‌محیطی در برنامه توسعه کشور و اختصاص بودجه سالیانه برای اجرای آنها و برنامه‌ریزی ملی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و نیز انطباق کشور با شرایط آب و هوایی جدید نام برد.

در صورت عدم اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های مقابله با تغییرات آب و هوایی در ایران تا سال ۲۰۲۵؛ میزان گازهای گلخانه‌ای به ۱/۹ میلیارد تن افزایش خواهد یافت

در حوزه اجرای برنامه عمل‌کشوری در زمینه تغییرات آب و هوایی، جمهوری اسلامی ایران گزارش ملی اول را در سال ۲۰۰۳ به سازمان ملل متحد تسلیم کرده و گزارش ملی دوم خود را در سال جاری ۲۰۱۱ آماده و ارسال خواهد کرد. همچنین آیین‌نامه ملی اجرای کنوانسیون تغییرات آب و هوا و پروتکل کیوتو در سال ۲۰۰۹ به تصویب دولت رسیده است. براساس گزارش ملی ایران میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در سال ۲۰۰۰، ۴۹۱ میلیون تن بوده و پیش‌بینی می‌شود که تا سال ۲۰۲۵ و در صورت عدم اجرای صحیح برنامه عمل متأسفانه به ۱/۹ میلیارد تن افزایش یابد و در صورتی که بتوانیم با افزایش توان ملی، بهره‌گیری از تکنولوژی‌های پیشرفته و کمک‌های بین‌المللی و سرمایه‌گذاری ملی، برنامه عمل ملی را به‌طور جامع اجرایی کنیم میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای با رشدی منطقی به ۷۰۰ میلیون می‌رسد.

دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در حوزه گردشگری

جمهوری اسلامی ایران در زمینه توسعه توریسم نیز اقدامات قابل ملاحظه‌ای را به انجام رسانده است. چنانچه طی پنج سال گذشته ایجاد ۱۲۵۰ منطقه نمونه گردشگری به تصویب هیئت دولت رسیده است. زیرساخت ۳۵ روستا به‌عنوان روستای هدف گردشگری انجام شده است. برای ساخت مجتمع‌های تفریحی و توریستی توسط بخش خصوصی ۶۰۰ میلیون دلار وام پرداخت شده است. تعداد گردشگران طی پنج سال گذشته با رشد ۷۲ درصدی به ۳۱۲۱۰۰۰ نفر در سال جاری افزایش یافته است.

شایان ذکر است که در مجلس شورای اسلامی ۱۰۰ نفر از ۲۹۰ نماینده، در فراکسیون توسعه پایدار، محیط زیست و منابع طبیعی عضویت دارند که با علاقمندی و دقت نظر مباحث مربوط به محیط زیست را پیگیری کرده و در تدوین قوانین و برنامه‌های توسعه پنج‌ساله و بودجه سالیانه مدافع و حامی طبیعت و محیط زیست هستند.

اینجانب و هیئت همراه از طرف کشور جمهوری اسلامی ایران این فرصت را مغتنم شمرده،

ضمن تشکر فراوان از برگزاری این کنفرانس، امیدوارم نتایج این نشست به نفع جامعه جهانی بوده و بهبود سرنوشت مشترک کشورها که امانت نسل‌های گذشته برای ما و میراث گرانسنگ ما برای آیندگان است را به ارمغان آورد.

شناسایی زیستگاه‌های حساس خزر آغاز شد

از یک ماه گذشته کار شناسایی و نقشه‌برداری از تمامی زیستگاه‌های حساس دریای خزر و نیز پهنه‌بندی این منطقه آغاز شده و پیش‌بینی می‌شود که تا پایان دی‌ماه این کار به پایان برسد. به‌علاوه شبیه این اقدامات در خلیج فارس و دریای عمان نیز به‌زودی آغاز می‌شود.

محمدباقر نبوی، معاون محیط زیست دریایی گفت: در این چارچوب تمامی زیستگاه‌های حساس در نواحی ساحلی شناسایی شده و از آنها نقشه‌برداری می‌شود. به گفته نبوی، این اقدام یکی از بندهای همایش هماهنگی ارگان‌های دریایی اخیر بود که در رامسر برگزار شد.

او ادامه داد: البته مطالعه در این زمینه در منطقه دریای خزر پیش از این نیز انجام شده بود اما مطالعه کاملی نبوده است.

به گفته نبوی خلیج فارس و دریای عمان نیز یکی از پهنه‌های بسیار مهمی است که این مطالعه در آنها انجام می‌شود. البته در خلیج فارس و دریای عمان این کار بسیار وسیع‌تر است ضمن اینکه در این منطقه پیش از این هم مطالعات موردی انجام شده بود.

نبوی در توضیح زیستگاه‌های حساس گفت: زیستگاه‌های مرجانی، جنگل‌های حرا، بسترهای علفی، خورها و مصب‌ها و زیستگاه‌های لاک‌پشت‌های آبی از جمله زیستگاه‌های حساس به شمار می‌روند.

معاون محیط زیست دریایی در مورد اقداماتی که پیش از این در مورد پهنه‌بندی و نقشه‌برداری از این مناطق انجام شده است، گفت: پیش از این محدوده جنگل‌های حرا را مشخص کرده‌ایم چون این جنگل‌ها بیرون از آب هستند و نقشه‌برداری از آنها آسان است.

او همچنین گفت: در مورد زیستگاه‌های آبسنگ‌های مرجانی هم در خارک و خارکو و نایبند کار کرده‌ایم و نقشه‌های آن را تهیه کرده‌ایم.

نبوی در مورد پهنه‌بندی این‌گونه توضیح داد: پهنه‌بندی به این شیوه است که درجه حساسیت مناطق و زیستگاه‌های مختلف را مشخص می‌کنیم و به همه دستگاه‌های دولتی و غیردولتی که قصد

اجرای پروژه دارند، میزان این حساسیت را اعلام می‌کنیم و درواقع با این کار به آمایش کمک می‌کنیم.

او اضافه کرد: برای مثال اعلام می‌کنیم که فلان منطقه فوق‌العاده حساس است و نمی‌توان در آن اقداماتی مانند ساخت پالایشگاه، کارخانه سیمان، اسکله و بندر انجام داد.

هوای تهران امسال آلوده‌تر از سال ۱۳۸۹ خواهد بود

هنگامی که در نخستین روزهای سال ۱۳۹۰ کار هوای پایتخت به شرایط ناسالم و بسیار ناسالم رسید، پیش‌بینی می‌شد که امسال به نسبت سال گذشته سال خوبی برای هوایی که تهرانی‌ها تنفس می‌کنند نباشد. این را البته باید در شرایطی در نظر گرفت که سال ۱۳۸۹ نیز خود سال خوبی برای هوای تهران نبود و کار این کلان‌شهر به رکوردزنی در تعداد روزهای ناسالم متوالی رسید. در همین حال مقایسه‌ای اجمالی میان شرایط هوای سال جاری و سال گذشته هم نشان می‌دهد که هوای امسال به نسبت سال گذشته به مراتب آلوده‌تر شده است. در حالی که بعد از گذشت دو ماه از سال ۱۳۹۰ هیچ روز پاکی در هوای تهران مشاهده نشده است، در سال ۱۳۸۹ و در زمان مشابه، تهران ۱۳ روز پاک را تجربه کرده بود.

بررسی اطلاعات ایستگاه‌های سنجش آلودگی هوای تهران نشان می‌دهد که نه تنها در زمینه روزهای پاک بلکه در مورد روزهای سالم نیز سال ۱۳۸۹ نسبت به سال جاری، سال بهتری بوده است. بر همین اساس و در حالی که در دوماه نخست سال ۱۳۸۹، ۴۳ روز سالم در هوای تهران تجربه شده بود، در سال ۱۳۹۰ این روزها تنها ۳۱ روز شمارش شده است.

بدیهی است که روزهای ناسالم هم می‌توانند معیاری برای اثبات آلوده‌تر بودن سال جاری نسبت به سال گذشته باشند، براساس اطلاعات، در حالی که در ماه‌های فروردین و اردیبهشت سال ۱۳۸۹ تنها ۶ روز ناسالم در تهران تجربه شده است، در سال جاری و در دوماه نخست ۳۰ روز ناسالم وجود داشته است. به علاوه در سال جاری یک روز بسیار ناسالم و یک روز خطرناک در هوای تهران تجربه شده است در حالی که در سال گذشته در همین زمان هیچ روز بسیار ناسالم و خطرناکی مشاهده نشده بود.

اما نگرانی از روزهای آلوده زمانی بیش از پیش در هوای تهران احساس می‌شود که در سال گذشته که به نسبت امسال، سال بسیار بهتری بوده است، در روزهایی هوای تهران به حدی آلوده شد که چاره در تعطیلی شهر بود و پایتخت رکورد روزهای پی‌درپی ناسالم را در میان آلوده‌ترین شهرهای جهان شکست. با این اوصاف باید دید در ماه‌های سرد سال و همزمان با وارونگی هوا

چه بر سر هوایی خواهد آمد که در نخستین روزهای بهار خطرناک بودن و بسیار ناسالم بودن را تجربه کرده و هیچ روز پاکی را به خود ندیده است.

هشدار در مورد وضعیت آلودگی هوای تهران آن هم در دوماهه نخست سال جاری درحالی انجام می‌شود که برخلاف انتظار نه تنها اقدامی برای کم کردن این حجم آلودگی صورت نمی‌گیرد بلکه تصمیمات تازه و قوانین جدید بیش از گذشته به آلوده شدن هوای کلان‌شهرها به‌خصوص تهران دامن می‌زنند. در هفته‌های اخیر تصویب قانونی مبنی بر پنج‌ساله شدن اعتبار معاینه فنی برای خودروهای تهران به این نگرانی‌ها دامن زد. این تصمیم درحالی گرفته شده است که به گفته کارشناسان راهور برخی خودروهای ساخت داخل حتی بعد از ۲۴ ساعت استفاده، نیاز به معاینه فنی مجدد دارند و اساساً معاینه فنی نه تنها نباید پنج‌ساله شود بلکه اعتبار آن باید به ۶ ماه تقلیل داده شود. تمامی کارشناسان محیط زیست شهری معتقدند که این تصمیم آلودگی هوای کلان‌شهرها و به‌خصوص تهران را به شدت تحت تأثیر قرار خواهد داد.

مدیر طرح ملی تغییرات آب و هوا: از لحاظ علمی نمی‌توان دزدی ابرها توسط کشورهای همسایه را تأیید کرد

علی سلطانیه مدیر طرح ملی تغییرات آب‌وهوا در جمع خبرنگاران در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه چقدر بارورسازی ابرها توسط کشورهای همسایه را در روند بارش‌های پراکنده و رگباری در ایران مؤثر می‌دانید، گفت: این در تخصص من نیست. من فکر نمی‌کنم که بارورسازی ابرها در کشورهای همسایه در درجه اول به این صورت وجود داشته باشد.

خبرنگاری از سلطانیه پرسید: برخی کشورهای همسایه چند سالی است که روی این موضوع یعنی بارورسازی ابرها مانور می‌دهند و برخی از مدیران هم روی دزدیدن ابرها تأکید دارند، می‌خواستیم بدانیم که آیا این امور می‌تواند بر روند تغییرات اقلیمی ما تأثیر بگذارد یا خیر؟ که وی پاسخ داد: این را ما هم شنیدیم که روی ابر دزدی و باروری ابرها در کشورهای همسایه تأکید شده است. من نمی‌توانم از لحاظ علمی اینها را تأیید کنم.

مدیر طرح ملی تغییرات آب و هوا افزود: این موضوع در تخصص من نیست. اما از لحاظ علمی بارورسازی ابرها حرف درستی است. به این معنا که ابری وجود دارد که اسم آن رطوبت است و این رطوبت باید در جایی مایع شود و به اسم باران بریزد که به این ترتیب به‌صورت مصنوعی ابرها را برای ریزش آماده می‌کنند. منتهی این موضوع به این سادگی نیست. به این معنا که شرایطی که ابر را تشکیل می‌دهد و به بارش منتهی می‌شود، بسیار متغیر است و به بسیاری موارد وابسته

است. نمی‌شود به این راحتی جواب داد که فلان کشور ابرهای ما را دزدیده و ما هم به این دلیل باران نداریم.

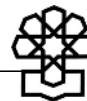
وی همچنین در پاسخ به پرسش دیگری درخصوص میزان دقت و اهمیت نهادهای توسعه‌ای به بحث‌های تغییر اقلیم در ایران، اظهار داشت: اکنون این آگاهی‌ها وجود دارد و وزارتخانه‌ها تا آنجایی که من اطلاع دارم از این مسئله آگاهند. ولی ساختارهای سازمانی که برای این امر باید ایجاد شود با موضوع عدم گسترش اندازه دولت مغایرت دارد که این امر قدری دست‌ها را بسته است. به عبارتی سازمان‌ها نمی‌توانند تشکیلات جدید و به‌خصوص در زمینه تغییر اقلیم ایجاد کنند بلکه باید خود را کوچک‌تر سازند. ولی چون این مسئله نیاز به تشکیلات جدید دارد، سازمان‌های مرتبط درصدد هستند که در قالب‌های موجود روی تغییر اقلیم تمرکز جدی کنند. اکثر سازمان‌ها دارند این‌گونه عمل می‌کنند.

سلطانیه همچنین در این باره که آیا در زمینه تغییر اقلیم نیروی کارشناسی کافی در کشور وجود دارد یا خیر، گفت: به نظر من وجود ندارد و باید بیشتر شود. موضوع تغییر اقلیم خیلی مفصل است و به رشته‌های مختلف نیاز دارد و از بحث‌های هواشناسی گرفته تا بحث‌های کشاورزی، جنگل و تا انرژی را شامل می‌شود. از این‌رو باید رشته‌هایی در این موضوع ایجاد شود. وی گفت: از این‌رو می‌توان گفت که جای خالی آموزش‌های عالی در این زمینه محسوس است و ما نیز برنامه‌هایی را به وزارت علوم پیشنهاد کردیم که شاید در آینده اینها به ایجاد رشته‌ها و برنامه‌های آموزشی خاص مرتبط با تغییر اقلیم منتهی شود.

معاون اداره جهاد کشاورزی شهرستان جم: ۱۰۰ هکتار از باغات و نخلستان‌های «جم» در آتش سوخت

معاون اداره جهاد کشاورزی شهرستان جم گفت: این آتش‌سوزی ۱۲ ساعت طول کشید و تقریباً در ساعت یک بامداد شنبه مهار شد. وی در پاسخ به سؤالی پیرامون علت آتش‌سوزی و اینکه برخی هرس نخل‌ها را علت آن دانستند، گفت: هنوز علت دقیق آتش‌سوزی مشخص نشده است. ضمن اینکه این آتش‌سوزی نمی‌تواند به دلیل هرس نخل‌ها و برگ‌های خشک نخل باشد. زیرا اکنون فصل رسیدن خرما است و دمای هوا نیز آنقدر بالا نرفته است که بخواهد به صورت طبیعی آتش بگیرد.

معاون اداره جهاد کشاورزی شهرستان جم درباره علت گسترش آتش در مدت کم نیز گفت: وزش شدید باد علت این امر بود.

علوی نژاد همچنین درباره یگان‌ها و نیروهای امدادی کمک‌کننده برای مهار آتش اظهار داشت: همه نیروها از نیروهای جهاد کشاورزی، محیط زیست و استانداری و نیز شرکت‌های نفتی منطقه برای اطفای حریق به یاری نیروهای شهرستان شتافتند. وی افزود: در این حادثه نخل‌ها، درختان مرکبات، برخی درختان انجیر و انار و نیز بخش‌هایی از مزارع گندم منطقه به وسعت ۱۰۰ هکتار در آتش سوخت.

معاون اداره جهاد کشاورزی این شهرستان گفت: امکانات شهرستان برای اطفای حریق محدود بود و برای همین از توان نیروهای شهرهای اطراف استفاده شد. هم‌اکنون نیز نیروها در حال آماده‌باش هستند تا در صورت وقوع مجدد حریق نسبت به مهار آن اقدام کنند. در ادامه فرمانده یگان حفاظت سازمان جنگل‌ها نیز ضمن تأیید آتش‌سوزی در نخلستان‌ها و باغات منطقه جم در استان بوشهر گفت: این باغات جزو مستثنیات مردم بوده است.

تقی ایروانی با بیان این مطلب افزود: اطفای حریق در آتش‌سوزی‌ها همیشه با همراهی مردم بوده است و همه باید در این امر مشارکت داشته باشند. در اینجا نیز به‌رغم آنکه این باغات جزو اراضی منابع طبیعی نبود کارکنان یگان حفاظت اداره کل منابع طبیعی استان بوشهر به کمک مردم منطقه رفتند.

وی افزود: این باغات در محدوده شهری قرار می‌گیرند و شهرداری‌ها متولیان این بخش‌ها هستند و ما هم به سهم خودمان کمک کردیم. ایروانی درباره میزان خسارت گفت: اطلاع دقیقی از این امر ندارم، اما جزو مستثنیات مردم بوده است.

رئیس قوه قضائیه: همه دستگاه‌ها باید با تخریب جنگل‌ها برخورد کنند

رئیس دستگاه قضا با اشاره به تأکید مقام معظم رهبری بر جلوگیری از تخریب جنگل‌های کشور گفت: همه دستگاه‌های نظام باید با پدیده شوم زمین‌خواری و تخریب جنگل‌ها برخورد کنند و به تمامی رؤسای دادگستری‌های استان‌ها گفته‌ام که نباید هیچ‌گونه سندی برای این‌گونه زمین‌ها صادر کنند.

آیت‌الله صادق آملی لاریجانی صبح امروز در همایش صد سال سازمان ثبت در ایران گفت: در جهانی که به‌سرعت در حال تحول است و نیازهای مردم متنوع شده و ابزارها نیز نو گشته است،

باید تلاش کنیم وضعیت خودمان را نسبت به جغرافیای موجود به‌درستی ارزیابی کنیم و سپس در پی اصلاح ساختارها باشیم تا بتوانیم پاسخگوی نیاز شهروندان باشیم.

آملی لاریجانی افزود: ثبت درست و صحیح معاملات رسمی و امکان دسترسی سریع به اطلاعات می‌تواند موجب کاهش دعاوی و سبک کردن بار نظم حقوقی در جامعه شود.

رئیس دستگاه قضا اظهار داشت: تعیین تکلیف اختلافات ملکی و مسائل زمین‌خواری هر چند که برعهده دادگاه‌هاست ولی سازمان ثبت باید با تعیین موقعیت جغرافیایی و اجرای کامل طرح کاداکتر از بروز تخلفات و جرائم پیشگیری کند.

وی به موضوع زمین‌خواری اشاره کرد و گفت: در سفری که به مازندران داشتم به‌وضوح شاهد آن بودم که تخریب جنگل‌ها با سرعت انجام می‌شود و واقعاً تأسف بار است که جنگل‌هایی که صد سال طول می‌کشد تا رشد کنند یک‌شبه تراشیده می‌شوند و اثری از آنها نمی‌ماند و تنها بلوک‌های سیمانی حد و مرز زمین‌های عاری از جنگل را نشان می‌دهد.

آملی لاریجانی افزود: همه دستگاه‌های نظام باید با پدیده شوم زمین‌خواری و تخریب جنگل‌ها برخورد کنند و سازمان ثبت نقش عمده‌ای دارد و این درحالی است که به تمامی رؤسای دادگستری‌های استان‌ها گفته‌ام که نباید هیچ‌گونه سندی برای این‌گونه زمین‌ها صادر کنند.

رئیس دستگاه قضا با بیان اینکه من شخصاً پیگیر این قضیه هستم، به جلسه‌ای که با رهبر انقلاب داشته‌اند اشاره کرد و گفت: ایشان تأکید کردند تا به هر وسیله ممکن همه دستگاه‌ها اعم از قوه مجریه و قضاییه با یکدیگر همکاری کنند تا جلوگیری از تخریب جنگل‌ها اجرایی شود.

مدیر طرح ملی تغییرات آب و هوا خبر داد: افزایش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در ایران

مدیر طرح ملی تغییرات آب و هوا گفت: میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای از جمله کربن در ایران افزایش یافته است. البته براساس پروتکل کاهش گازهای گلخانه‌ای موسوم به کیوتو کشورهای درحال توسعه از جمله ایران تعهدی برای کاهش انتشار این گازها ندارند.

محمدعلی سلطانیه که در نشست خبری معرفی همایش و نمایشگاه تخصصی مکانیسم توسعه پاک سخن می‌گفت، در پاسخ به سؤالی پیرامون موفقیت کشورها در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای اظهار داشت: آمار دقیق گزارش کشورهای مختلف در این زمینه در دبیرخانه کنوانسیون جهانی تغییر اقلیم که در بن آلمان مستقر است موجود است.

وی افزود: غیر از کشور آمریکا، ۴۰ کشور صنعتی متعهد به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای هستند که از این میان تمام کشورهای متعهد که باید گزارش خود را به صورت سالیانه به دبیرخانه ارسال کنند، نسبت به ارسال این گزارشات اقدام کرده‌اند.

سلطانیه گفت: براساس این گزارش‌ها آلمان موفق‌ترین کشور در کاهش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای به‌ویژه کربن در سطح جهانی بوده است.

مدیر طرح ملی تغییرات آب و هوا در پاسخ به سؤالی درباره میزان موفقیت ایران در این رابطه گفت: ما طی سال‌های گذشته شاهد افزایش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای از جمله کربن بوده‌ایم. وی در همین رابطه افزود: البته کشورهای درحال توسعه تعهدی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای ندارند.

سلطانیه با تأکید بر اینکه این افزایش انتشار طبیعی است، گفت: ایران کشوری درحال توسعه است و میزان مصرف انرژی و نیز حمل‌ونقل درحال افزایش است. چنانکه مشاهده می‌شود که از هشت سال پیش تا به امروز میزان مصرف انرژی در کشور افزایش چشمگیری یافته است.

وی در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه آیا استانداردهای تولید سوخت می‌تواند در این رابطه مؤثر باشد یا خیر، خاطرنشان کرد: بحث ما مقدار کربن سوخت است و این بحث در استانداردهایی چون یوروها مطرح نمی‌شود. بحث اصلی ما گسترش مصرف گاز طبیعی در کشور و استفاده حداقلی از سوخت‌های فسیلی دیگر مانند بنزین و گازوئیل است.

وی با بیان اینکه ۷۵ درصد انتشار گازهای گلخانه‌ای در ایران از مصرف انرژی ناشی می‌شود، گفت: کاریش هم نمی‌شود کرد. چون وقتی توسعه درحال انجام است به تبع مصرف انرژی هم بالا است. البته این روزها شاهد هستیم که یکی از بحث‌های صنعت ما بحث بهره‌وری مصرف انرژی است که می‌تواند به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای کمک کند.

یادآور می‌شود همایش و نمایشگاه تخصصی مکانیسم توسعه پاک ۶ و ۷ تیرماه امسال در تهران برگزار می‌شود. براساس مکانیسم توسعه پاک بخشی از تعهد کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای کشورهای صنعتی با هزینه این کشورها در کشورهای درحال توسعه اجرا می‌شود. این همایش بر آن است تا راه‌های تسهیل دریافت این هزینه‌ها برای صنایع مختلف ایران را بررسی کند.

آلودگی نفتی سواحل و دریای نوشهر را فراگرفت

محمدباقر نبوی، معاون محیط زیست دریایی سازمان محیط زیست با اعلام این مطلب که آلودگی نفتی سواحل و دریای نوشهر را

فراگرفته است گفت: هنوز جزئیات بیشتری از این حادثه به معاونت دریایی نرسیده است و این معاونت در انتظار دریافت اخبار جدید از سوی اداره محیط زیست مازندران و نوشهر است. البته لازم به ذکر است که وقوع سانحه نفتی در نوشهر در حالی رخ می‌دهد که در بهمن‌ماه سال گذشته در سواحل دیلم در استان بوشهر حادثه نشت نفت دیگری رخ داد که بعد از چهار ماه به تازگی این آلودگی برطرف شده است.

منابع و مأخذ

1. <http://www.bvents.com>
2. www.pardissabz.com
3. <http://www.conferencealerts.com/environment.htm>
4. <http://www.bvents.com>
5. www.pardissabz.com
6. <http://www.tradefairdates.com>
7. www.pardissabz.com
8. <http://isdle.ir/new>
9. <http://www.conferencealerts.com/environment.htm>

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۰۸۳۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه محیط زیست (۸)

نام دفتر: مطالعات زیربنایی (گروه کشاورزی و منابع طبیعی)
تهیه و تدوین کنندگان: الهه سلیمانی، سعید مقیسه
ناظر علمی: محسن صمدی
متقاضی: فراکسیون محیط زیست و توسعه پایدار
سرپرستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی:

۱. محیط زیست
۲. توسعه پایدار
۳. هوا
۴. آلودگی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۳/۲۴